

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

ХОРОЗНАВСТВО ТА ХОРОВЕ АРАНЖУВАННЯ

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Освітня кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва

Професійна кваліфікація: Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів. Організатор у сфері культури і мистецтва.

На базі атестата про повну загальну середню освіту

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства
Протокол № 3 від 19 жовтня 2020 р.

Луцьк 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 – культура і мистецтво 025 – музичне мистецтво Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 20
		Практичні 20
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лабораторні 20 год.
		Самостійна робота 52 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: Залік 6 семестр
Мова навчання:		українська

2. Інформація про викладача

Марач Олександр Миколайович

Кандидат мистецтвознавства

Старший викладач

Контактна інформація (0663453533, omarach.lpc@gmail.com)

Дні занять ([посилання на електронний розклад](#))

3. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Становлення нової освітньої системи в сучасній Україні потребує фахівців, що володіють знаннями кращих національних та зарубіжних музично - освітніх традицій. У «Концепції національного виховання» визначено основні положення виховної роботи в навчальних закладах відповідно до завдань відродження національної самосвідомості та культури в Україні, зокрема, оволодіння цінностями і знаннями світового та українського музичного мистецтва. Вивчення курсу “Хорознавство та хорове аранжування” спирається на знання й уміння, набуті студентами при вивченні музикознавчих і виконавських дисциплін, спрямованих на підготовку та вдосконалення професійних можливостей майбутніх фахівців. Хорознавство є основною фаховою дисципліною при підготовці викладача музичних дисциплін зі спеціальності «Музичне мистецтво». репертуару; оволодіння професійними навичками.

2. Пререквізити. Основи теорії музики, сольфеджіо, хоровий клас, диригування.

Постреквізити. Методика і практикум роботи з творчим колективом, фахова майстерність, спец клас, лабораторія творчого колективу, хоровий клас.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Хорознавство та аранжування” є формування у майбутніх фахівців системи композиційних знань, методів і прийомів у зміні хорової фактури; ознайомлення з теоретичними основами перекладень хорових творів та з кращими зразками обробок світової та вітчизняної хорової культури, опанування змісту, стилю та форми пісенно-хорового репертуару; оволодіння професійними навичками.

4.1 Результати навчання Загальні компетент-ності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

4.2 Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музичнотеоретичних систем та концепцій.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання ПРН

ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

- ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
- ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- ПРН 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).
- ПРН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.
- ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.
- ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- ПРН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
- ПРН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
- ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- ПРН 16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.
- ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Комунікація:

- ПРН 18. Дотримується у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

Автономія і відповідальність:

- ПРН 19. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
- ПРН 20. Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому середовищі.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем		Усього	Лек	Прак	Лаб	Конс	СР
Змістовий модуль 1.							
Хорознавство як предмет. Хоровий колектив. Основні теоретичні поняття хорознавства							
Т.1.	Хор. Хорознавство. Теоретичний аспект.	13	2	2	2	1	6
Т.2.	Характеристика вокально-технічних і художньо-виконавських можливостей хорів різного типу	16	3	3	3	1	6
Т.3.	Класифікація голосів та їх співацьких діапазонів Будова голосового апарату	14	2	2	2	1	7
Т.4.	Ансамбль хору як поєднання всіх елементів хорової звучності	17	3	3	3	1	7
Разом за модулем 1		60	10	10	10	4	26
Змістовий модуль 2.							
Основні прийоми композиційного перевтілення хорової партитури.							
Т.5.	Предмет курсу "Хорове аранжування". Основні принципи та методи аранжування.	13	2	2	2	1	6
Т.6.	Типи і види хорів. Типи і види перекладень. Принципи зміни фактури, тональності, підтекстовки.	16	3	3	3	1	6
Т.7.	Правила перекладу 2-, 3-голосного однорідного твору а саррелла для мішаного хору. Робочий діапазон хорових голосів. Два способи перекладу триголосного однорідного хору для мішаного.	14	2	2	2	1	7
Т.8.	Три способи перекладу 4-голосних однорідних творів а саррелла для мішаного хору: для 4-голосних однорідних творів а саррелла з широким розташуванням голосів;	17	3	3	3	1	7
Разом за модулем 2		60	10	10	10	4	26
Всього за семестр поточного контролю (ПК)							40
Всього за семестр модульного контролю (МКР)							60
Всього годин / Балів		120	20	20	20	8	52

Модульний контроль.

У модульний (підсумковий) контроль входить:

ПК 1(20) + МКР 1(30) = 1 ЗМ (50 б., перша половина семестру)

ПК 1(20) + МКР 2(30) = 2 ЗМ (50 б., друга половина семестру)

Модульний контроль. Всього за семестр ПК(40) + МКР(60) = 100 б.

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, академічний обмін, навчання за подвійним дипломом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із завідувачем кафедру, деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності.

За потребою студент може отримати консультацію у викладача у поза аудиторний час. Дотримання естетичних, товариських норм поведінки між всіма учасниками навчального процесу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Студентам, що не з'явилися на залік з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін встановлений деканатом. Крайній термін здачі заліку дозволяється деканатом тільки в присутності комісії з трьох викладачів, які визначив деканат, включаючи викладача, який вів дисципліну.

7. Підсумковий контроль

Кожний семестр вивчення даної дисципліни складається з двох змістових модулів. По закінченні кожного семестру екзамен. Підсумкова оцінка за семестр оцінюється за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів за семестр);
2. Модульні контрольні роботи (МКР 1, МКР 2 максимум 60 балів за семестр).

Поточний контроль (мах = 40 балів)								Модульний контроль (мах = 60 балів)				Загальна кількість балів
Модуль 1								Модуль 2				
ЗМ 1				ЗМ 2				МКР 1		МКР 2		
20				20				30		30		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					
5	5	5	5	5	5	5	5					

8. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання теми / МКР

Оцінка	К-сть балів 5 / 20 / 100			Критерії При виконанні творів студент продемонстрував:
А Відмінно	5	18- 20	90 – 100	Високий рівень теоретичних знань, розуміння художніх та стильових особливостей твору. Вільне володіння прийомами аранжування, що вивчаються протягом семестру. Безпомилкове визначення способів перекладення запропонованих хорових творів. Високий рівень знань з основ хорового мистецтва.
В Дуже добре	4	15- 17	82 – 89	Студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями та передбаченими практичними навичками. Неповна відповідь при аналізі перекладень для хору відомих майстрів хорового письма.
С Добре	3	12- 14	75 - 81	Студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями та передбаченими практичними навичками. Неповна відповідь при аналізі перекладень для хору відомих майстрів хорового письма. Теоретичні знання в галузі хорового мистецтва не носять системного характеру. Творчий підхід до розв'язання завдань реалізується недостатньо.
Д Задовільно	2	7-11	67 -74	Поверхневі знання з основ хорового мистецтва: хорознавства, гармонії, теорії музики, художніх та стильових особливостей твору. Значні помилки при застосуванні теоретичних знань у практичній роботі при перекладенні хорових партитур. Невміння аналізувати та порівнювати способи аранжування хорових партитур.
Е Достатньо	1	6-1	60 - 66	Базові знання з основ хорового мистецтва: хорознавства, гармонії, теорії музики, художніх та стильових особливостей твору. Систематичні помилки при застосуванні теоретичних знань у практичній роботі при перекладенні хорових партитур. Невміння аналізувати та порівнювати способи аранжування хорових партитур.
ФХ Незадовільно	0	0	1 – 59	відповідь відсутня.

9. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Самарин В.А. Хороведение и хоровая аранжировка: учеб. Пособие для студентов вузов. М. : Академия, 2002. 353с.

2. Горохов П., Загрецький Д. Хорове аранжування. К : Музична Україна, 1982.
3. Дмитревський М. Хорознавство і керування хором. К. : Держ. видав., 1961.
4. Лицвенко И. Г. Практическое руководство по хоровой аранжировке. М. : Музыка, 1965.
5. Ивакин М. Хоровая аранжировка. М: Редакционно-издательская группа при Государственном музыкальном училище им. Гнесиных, 1967.
6. Остроменський В. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів. Музична Україна, Київ, 1969.
7. Методика аналізу хорових творів. Прикарпатський університет. Івано-Франківськ, 1992.
8. Шацилло А. Некоторые вопросы методики обучения гармонизации мелодии. Издательство «Музыка», Москва, 1982.
9. Техника переложения вокальных произведений для хора. Методические указания к изучению курса «Хоровая аранжировка», Харьков, 1977.
10. Коломоець О. М. Хорознавство / навч. Посібник для студ. Внз., М-во освіти і науки України.- К., Либідь, 2001. 166с.
11. Щербіна І.В. Специфіка аранжування українського пісенного фольклору для різних видів колективного співу. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті під загальною редакцією Н.Є.Т- Х. : ХДАДМ, №1,2,3/2007. с.114-118.
12. Очеретовская Н.Л. Содержание и форма в музыке. Учеб. Пособие. К. : Музична Україна, 1984. 152с.
13. Муха А.И. Процесс композиторського творчества. Учеб. Пособие. К. : Музична Україна, 1984. 272с.